

Slovensko društvo za filozofijo športa
in
Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani

vabita na

KOLOKVIJ FILOZOFIJE ŠPORTA

Sreda, 17. novembra 2021, s pričetkom ob 16h

Kolokvij bo potekal v živo na

*Fakulteti za šport v Ljubljani
Predavalnica D*

(Obvezno izpolnjevanje pogoja PCT)

in

preko ZOOM povezave

(povezava bo objavljena eno uro pred pričetkom srečanja na Facebook in spletni strani Slovenskega društva za filozofijo športa)

*** PROGRAM IN POVZETKI ***

SLOVENSKO DRUŠTVO ZA FILOZOFIJO ŠPORTA

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

<http://www.filozofija-sporta.si/>

<https://www.facebook.com/filozofija.sporta>

PROGRAM

Sreda, 17. november 2021

16.00 *Matija Mato Škerbić: Towards 50th Anniversary of the Philosophy of Sport. A Critical Look Into the Very Beginning*

16.30 *Roman Vodeb: Šport skozi psihoanalizo (po 20-ih letih)*

17.00 *Gašper Pirc: Šport v času zdravstvene krize: Nova vprašanja in stari odgovori?*

17.30 *Jernej Pisk: O dobičkonosnosti športa*

18.00 *Lev Kreft: Marc Perelman in radikalna kritika športa*

18.30 *Predstavitev knjižne novosti s področja filozofije in teorije športa: Marc Perelman: Radikalna kritika športa*

POVZETKI REFERATOV

Asist. prof. dr. Matija Mato Škerbić: **Towards 50th Anniversary of the Philosophy of Sport. A Critical Look Into the Very Beginning**

In the first part, I will produce the rationale for my claim that the philosophy of sport started in 1972 and became the new branch or sub-discipline of general philosophy.

In the second part, I will present threefold critical examination of: 1) understandings of sport presented in 1972 by E. Gerber, W. Fraleigh, H. VanderZwaag and H. Lenk, 2) proposed methodology for philosophical investigation *of* and *in* sport by O. Grupe, H. Lenk, H. VanderZwaag and E. Gerber, and 3) concepts of future development of the new discipline by R. Osterhoudt, E. Gerber, and H. Lenk.

In the final part, I will show how the work of scholars in 1972 influenced the development of the discipline, in various ways, to the present day.

Literature:

1. Gerber, E. W. (ed.) (1972) *Sport and the Body*. Philosophical Symposium. Philadelphia: Lea & Febiger.
2. Grupe, O. et al. (eds.) (1972) *The Scientific View of Sport. Perspectives, Aspects, Issues*. Heidelberg, New York: Springer-Verlag, pp. 31-61.
3. Lenk, H. (1972) *Competitive Sport – Ideology or Myth? (Leistungssport: Ideologie oder Mythos?)*. Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz: Verlag W. Kohlhammer.
4. VanderZwaag, H. (1972) *Toward a Philosophy of Sport*. Addison-Wesley Pub. Co
5. Grupe, O. et al. (eds.) (1973) *Sport in the Modern World*. Heidelberg, New York: Springer-Verlag.
6. Osterhoudt, R. G. (ed.) (1973) *The Philosophy of Sport. A Collection of Original Essays*. Springfield, IL: Charles C Thomas.

Mag., mag. Roman Vodeb: **Šport skozi psihoanalizo (po 20-ih letih)**

Pred dobrimi dvajsetimi leti sem v svoj nesojeni doktorat in istoimensko knjigo *Šport skozi psihoanalizo* zapisal veliko »resnic« o športu, ki so še dandanes domala popolnoma nerazumljene. Moja meta-športologija je šla v smer, da ima šport svojo latentno strukturo, ker pomeni, da šport še zdaleč ni zgolj tisto, kar se zdi na prvi pogled. Šport je treba najprej dešifrirati – razvozlati (nezavedno) simboliko, da bi vedeli, kaj šport v resnici – na simbolno-nezavedni ravni – sploh je. Aprila 2020 sem posnel video o športanju v času koronakrize, a ga nihče ni razumel. V dvajsetih letih se torej ni nihče ničesar naučil od mene. Beden občutek ...

Doc. dr. Gašper Pirc: **Šport v času zdravstvene krize: Nova vprašanja in stari odgovori?**

Nobenega dvoma ni, da je splošna zdravstvena kriza, ki v zadnjih dveh letih ključno zaznamuje naše vsakdanje življenje, dodobra pretresla tla našega dožemanja in razumevanja človekove povezanosti z naravo in družbo ter pomena razvoja tehnologije, ki nam omogoča komunikacijo na "zdрави" distanci. Navidezna resničnost je vse pogostejša pritiklina zabavne industrije, tehnologija pa vse bolj pronica v tradicionalno relativno konservativno področje športa. V pričujočem prispevku se sprašujem, kako splošne

družbene spremembe, ki jih je še potencirala pandemija COVID-19, odpirajo pomembna vprašanja, ki vedno bolj zahtevajo odgovor – tako o statusu športa samega ob redefiniciji umetnosti in vzponu e-športa kot o problemu ohranjanja struktur, ki se jih v hitro spreminjajoči se družbi lahko razume kot tradicionalistične in konservativne. Na koncu pa se sprašujem, če ni prav zdravstvena kriza – kot se je izkazalo ob splošnem burnem odzivu na ustanovitev nogometne Superlige – pokazala na še neodkriti pomen športa in iluzije piramidnega sistema, ki ga izpostavlja.

Prof. dr. Lev Kreft: **Marc Perelman in radikalna kritika športa**

Radikalna zastavitev vprašanja o telesu in o športu je pri skupini, sredi katere je Marc Perelman postal kritični sociolog športa, vidna in ima v sebi tudi nekaj nesramnega in vsakdanje posmehljivega do predmeta, ki mu je namenjena, in prav toliko, če ne še več, nečedne vsakdanje govornice, ki je ne skrbi pretirano za akademski ugled. Nesramnost in posmehljivost sta druga plat ustrežljivosti in prilizljivosti, s katero se ustoličeni športni akademizem loteva hvalnic športu in njegovim vrednotam, pa tudi prepoznavni znak radikalne kritike športa. Radikalna kritika športa ni običajni znanstveni kriticizem, ampak prinaša meta-kritični presežek tako, da svojemu predmetu kritike pripiše odločilno vlogo pri zaslužnjevanju človeštva in predvsem pri njegovi nebogljenosti v emancipacijskih procesih, ko se iz mrež sirenskega petja ne more iztrgati, ker se upira, da bi ga privezali za jambor ali začepili ušesa. Do svojega predmeta se vede kot do svojega sovražnika, in ga obravnava kot pojav, ki je daleč pod ravno kritike. Rečeno v govorici odtujitve, ki je bila kritična govorica šestdesetih let, je šport dojet kot še eno od zavratnih delovišč industrije kulture, v radikalni kritiki pa kot ključna odtujitev, tista, ki učinkovito preprečuje kakršen koli upor obstoječemu stanju. Rousseau bi za te razmere zapisal, da so ljudje vsepovsod v verigah, vendar jim je v športu, ki tak, kot je, lahko obstaja le v verigah, tako prijetno, da se jim zamisel o trganju verig niti z racionalno kalkulacijo ne izide.

Dr. Jernej Pisk: **O dobičkonosnosti športa**

Proces pospešene komercializacije, ki ga v športu spremljamo nekje od sredine 20. stoletja dalje, je bistveno vplival na delovanje in razumevanje športa kot takega. Športna društva in klubi prehajajo v zasebne roke in postajajo podjetja, ki morajo prinašati dobiček na trgu. Zato pa morajo predvsem pritegniti zadostno število gledalcev, kar je mogoče prek spektakla in zabave, ki jo nudijo. Ob nekaterih pozitivnih posledicah komercializacije športa, kot je možnost večjega števila športnikov, da (pre)živijo od svojega dela v športu, je ta prinesla tudi več težav. Te se odražajo od zanemarjanja notranjih vrednot športa pa do popredmetenja športnikov, s katerimi trgujejo lastniki klubov. Nekateri se sprašujejo, ali je to sploh še šport, druge zanimajo predvsem finančne in utilitarne koristi športa v družbi, spet tretji pa se sprašujemo, v čem gre iskati »pravo« in trajnostno vzdržno dobičkonosnost športa.